

Ävsändare:
Medborgarrättsrörelsen
Box 21135
100 31 Stockholm
info@mrr.se

Besök oss på: www.mrr.se
Blogg: medborgarratt.wordpress.com

Bli medlem nu! Betala 175 kr till pg 19 69 92-2 för 2009.
(Glöm inte skriva ditt namn och adress)

Föreningsnytt:

Olof Palme och 'Petréns lekstuga'

På vår hemsida läggs successivt äldre material ur medlemstidningen upp. Det finns en hel del spännande artiklar att läsa på www.mrr.se

Ett historiskt intressant skeende inträffade 28 september 1983, då statsminister Olof Palme under en pressfrukost i Strasbourg fällde ett yttrande som gav eko i svensk politik.

Statsministern betecknade Europadomstolen som en "lekstuga för Gustaf Petré".

När medierna rapporterade detta, resulterade yttrandet också i en debatt i Sveriges riksdag den 11 oktober. Det var för övrigt den första debatt som hölls i riksdagens nya lokaler på Helgeandsholmen.

På hemsidan refereras från välbesökt presskonferens som Medborgarrättsrörelsen höll i saken.

Ett annat historiskt intressant exempel är Gustaf Petréns analys sedan Sverige för första gången fälldes i Europadomstolen. Han skrev i nr 3/1982:

"Något märkligt har inträffat i vår rättsliga historia. För första gången har en internationell domstol förklarat att Sverige icke uppfyller sina internationella åtaganden att hålla en viss minimistandard på sitt rättsväsende."

På hemsidan publiceras också en lång rad andra artiklar och debatter som under åren ägt rum inom MRR.

Du finner artiklarna under "tidskriften", klicka "äldre nummer".

Trevlig läsning! ♦

Styrelsen

MEDBORGARRÄTT

Medlemstidning för Medborgarrättsrörelsen ♦ Årgång 31

Skriv på du också!

Vi kräver författningsdomstol

Medborgarrättsrörelsen startar namninsamling med krav på att en författningsdomstol inrättas i Sverige. Detta med tanke på att Grundlagsutredningen snart presenterar sitt slutbetänkande.

Se mittuppslaget

Ny rapport:
Statlig opinionsbildning är diskriminerande

Se ledare och sid 4-7

**Allemansrätten
en myt**

Sid 10-11

**Naomi Klein och
finanskrisen**

Sid 12-13

Ledare: Skatteverket förstår inte sin roll

Medborgarrättsrörelsen har publicerat en ny rapport om faran med att myndigheter allt aktivare deltar i samhällsdebatten och använder statens makt för att pressa medborgarna.

Rapporten presenteras på nästkommande uppslag, därför kan den här ledaren ägnas åt reaktionerna vi fått.

I rapporten används Skatteverket som exempel på en myndighet som mer agerar som politiskt parti än statligt ämbetsverk. Om detta skrev jag som ordförande i MRR en debattartikel i Sydsvenska Dagbladet (7/11).

Skattedirektör Vilhelm Andersson replikerar i tidningen (13/11) på den kritik som MRR riktar mot Skatteverkets opinionsbildning under rubriken "Även Skatteverket måste kunna delta i det offentliga samtalet". I den skrev han:

"Skatteverket har inga andra uppsätt eller mål än att verka för ett väl fungerande skattesystem med ett högt förtroende hos medborgarna. För att uppnå det målet måste Skatteverket även kunna delta i det offentliga samtalet."

Men det finns ingen objektiv sanning om vad "ett väl fungerande skattesystem" är för något. Det är helt och hållet en politisk fråga. Och politiska frågor avgörs av medborgarna i allmänna val,

Skatteverket

inte på godtyckliga grunder av statens anställda.

Skatteverket hävdar att ränteavdrag för vissa företag ger dem fördelar som inte är rättvisa. Men de har fått avslag i högsta juridiska instans, Regeringsrätten. Ändå fortsätter Skatteverket att hävda att bara Skatteverket vet vad rättvisa är.

Problemet med Skatteverkets förslag till ändring är att skattesystemet blir ännu krångligare, vilket framgår i en rad remissyttranden.

Skatteverket som politiskt parti

Här blir det ju uppenbart att Skatteverket ägnar sig åt politik. Finns det någon mer politiskt värdeladdad fråga än synen på vad rättvisa är?

Lika politisk är frågeställningen om hur viktigt man anser det vara att minska krångel och byråkrati. Är man till vänster har man inte något emot ökad byråkrati för att skapa större grad av rättvisa. Är man marknadsorienterad vill man ha enkla regler som gynnar företagarklimatet och skapar högre tillväxt.

Skatteverket har inte till uppgift att torgföra egna uppfattningar om vilket företagsklimat eller vilken sorts rättvisa som ska tillämpas i landet. Den avvägningen ska svenska folket avgöra genom valet av sina förtroendevalda i riksdag och regering.

Men är det då så farligt att Skatteverkets tjänstemän framför sina privata åsikter om skattesystemet?

Ja, Skatteverket är inte vilken aktör som helst. Dessa tjänstemän ska inte använda statens resurser för att framföra en partisk uppfattning, och därmed diskriminera andra uppfattningar som inte har tillgång till myndigheternas resurser.

Det strider mot grundlagen att Skatteverkets tjänstemän använder sin betalda arbetstid, och myndighetens prestige som experter, för att i den allmänna åsiktsbildningen sälja in sina privata uppfattningar.

Detta blir särskilt alarmerande när Skatteverkets personal agerar för att försämra företagarklimatet och Sveriges möjligheter att delta i den globala konkurrensen. De som motsätter sig dessa uppfattningar blir diskriminerade när statsmaktens personal agerar godtyckligt och partiskt.

Skatteverket ska inte bedriva opinionsbildning där olika åsikter och argument står emot varandra.

Myndigheter ska vara medborgarnas tjänare, inte deras herrar.

Dick Erixon
ordförande

Redaktionsruta

Redaktör och ansvarig utgivare:
Dick Erixon

Detta nummer trycktes i december 2008.

Tidningen utkommer med fyra nummer per år

Tryckeri: LiTa Distribution AB.

ISSN 0283-9555

MEDBORGARRÄTT är medlemstidning för Medborgarrättsrörelsen Friheten i Sverige, MRR. Utgivningen startade 1978.

Prenumeration: 100 kr/år

Lösnummer: 40 kr

Ur innehållet

TEMA: STATLIG OPINION DISKRIMINERAR

Ledare: Skatteverket förstår inte sin roll **2-3**

Ny rapport: Statlig opinion diskriminerar **4-6**

Skatteverket både åklagare och domare **6-7**

DEBATT & ANNAT

Namninsamling: Inför författningsdomstol nu! **8-9**

Allemansrätten är en myt **10-11**

Naomi Klein och finanskrisen **12-13**

Företag **14**

Föreningsaktuellt **15-16**

Ny rapport från Medborgarrättsrörelsen:

Staten ska inte bedriva opinionsbildning

Myndigheter blir allt mer aktiva i samhällsdebatten. De försöker påverka opinionen och agerar ibland som om de vore politiska partier med egna program. Detta sker i strid med grundlagen.

Det visas i ny rapport av Dick Erixon med titeln "Statlig opinionsbildning är diskriminerande".

Årets debatt om signalspaning har varit nyttig, av helt andra skäl än hur det går med FRA-lagen.

Diskussionen har nämligen satt fingret på frågan hur mycket statliga myndigheter ska få göra, hur långt deras maktbefogenheter faktiskt sträcker sig. Det har blivit uppenbart att politiker ofta ställer sig på myndigheternas sida, inte på medborgarnas. Detta trots att politikerna är valda för att företräda just medborgarna.

Myndigheter blir också allt mer aktiva i samhällsdebatten. Man försöker påverka opinionen och agerar ibland som om man vore politiska partier med egna program. Detta sker i strid med grundlagen, som tydligt talar om att statliga myndigheter ska uppträda sakligt och opartiskt.

När myndigheter ingriper i opinionsbildningen på ena sidan av en argumentation, betyder det att man missgynnar andra

ståndpunkter. Därmed blir den fria åsiktsbildningen snedvriden på ett sätt som undergräver demokratin. Regeringsrådet Gustaf Petrén har konstaterat att det i dessa lägen finns en uppenbar risk för diskriminering. De meningsriktningar som inte får något statligt stöd kommer givetvis i ett sämre läge än den statsunderstödda riktningen.

Debatten om "räntesnurror" är aktuellt exempel

I rapporten lyfts ett aktuellt fall fram som visar hur Skatteverket genom uppseendeväckande uppgifter, som senare visade sig vara grovt osakliga, påverkat samhällsdebatten om ränteavdrag i vissa företag, något som Skatteverket kallar räntesnurror.

I syfte att påverka den politiska dagordningen bröt Skatteverket mot kravet på

saklighet och opartiskhet. Utspelet i medierna var riktade till politikerna, som omedelbart intog Skatteverkets perspektiv och ståndpunkter.

Finansministern tvingades i våra lora att undersöka hur ett så stort skattebortfall kan förhindras. På falska premisser hade Skatteverket lyckats med sitt uppsåt.

Skatteverket emot bättre företagarklimat

I detta fall står Skatteverkets fiskala intresse mot andra viktiga ambitioner, som enklare regler, mindre byråkrati och gott företagsklimat. Dessa ståndpunkter blir diskriminerade genom Skatteverkets agerande.

Myndigheten ska helt enkelt inte ha någon mening om vilka skatter och hur höga skatter Sverige ska ha. Skatteverket ska driva in de skatter som riksdagen beslutat i demokratisk ordning. Frågor om nivåer på och utformning av skatter är politiska och hör hemma i den fria åsiktsbildningen som ska ske mellan partier, politiker, föreningar och medborgare. Statens myndigheter får inte knuffa denna samhällsdebatt i någon riktning.

Det är viktigt att sätta stopp för den diskriminering som sker från myndigheternas sida inom opinionsbildningen. Ingen åsikt får premieras framför någon annan i statlig tjänsteutövning.

Rättsosäker taxeringsrevision

I det andra avsnittet diskuteras Skatteverkets taxeringsrevision ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Det finns luckor i lag-

stiftningen som sätter de skattskyldiga i ett underläge gentemot myndigheten på ett sätt som är olyckligt.

Också här ger rapporten exempel på maktmissbruk från myndighetens sida, där kritik riktats mot Skatteverket från såväl Regeringsrätten som från Justitieombudsmannen.

”De meningsriktningar som inte får något statligt stöd kommer i sämre läge än den statsunderstödda riktningen. Det innebär diskriminering.”

något sätt är det en paradox att ju större staten har blivit, ju svagare har kontrollfunktionerna blivit. Det rimmar illa med en rättsstat.

Läs och diskutera rapporten

Du kan läsa rapporten på vår hemsida: www.mrr.se och du kan utan kostnad beställa en tryckt utgåva av rapporten via mejl: info@mrr.se

Du kan också diskutera rapporten i bloggen: medborgarratt.wordpress.com

På nästa uppslag diskuteras rapporten ur ett vidare perspektiv. ♦

Vår vaksamhet mot myndighetsmissbruk är idag otillräcklig. Lagöverträdelser från myndighetspersoners sida borde kunna beivras genom att lagen om tjänstefel skärps och genom att justitieombudsmannens ställning återupprättas. På

Krister Thelin: Skatteverket borde inte få vara både åklagare och domare

De svenska myndigheternas syn på medborgare som undersåtar, vilka på nåder får behålla lönen av sitt arbete, manifesteras i synen på att minskade skatteinkomster för staten betraktas som "luckor i lagen". Det skriver Krister Thelin med anledning av nya MRR-rapporten *Den statliga opinionsbildningen är diskriminerande*.

Den svaga konstitutionella maktindelningstraditionen i Sverige tar sig inte bara uttryck i domstolarnas relativt undanskymda konstitutionella roll (i vårt land inte "tredje" statsmakten som i vår västerländska omvärld; hos oss har den "fjärde statsmakten", dvs. medierna, tagit sig rollen som "tredje" statsmakt efter riksdag och regering).

Obalansen visar sig också i den oproportionella tyngd som ges åt den verkställande makten, dvs. regeringen och dess underställda förvaltningsmyndigheter. Den paternalistiska välfärdsstaten administreras av myndigheterna och härigenom förstärks synen på medborgaren som enbart "undersåte".

Tydligast är detta på skatteområdet. Den gängse svenska synen på välfärd kräver ett omfattande skatteuttag för att förverkliga långtgående fördelningspolitiska ambitioner. Undersåtarna som skattesubjekt förväntas vara lojala med skattemyndigheterna i deras verkställande roll. Och decennier av indoktrinering har

lyckats. En överväldigande del av svenskarna ser relationen inkomstskatt ur ett givarperspektiv: "staten ger och medborgarna får".

Den gängse synen på vad som är kvar av en inkomst efter skatt är närmast att det är en "gåva" från staten. Djupt in i de borgerliga leden sitter denna syn väl förankrad.

Medborgardimensionen är större än det allmänna

Tydligast tar det sig uttryck i att minskade skatteinkomster påstås hänföras till "luckor i lagstiftningen". Mer än en borgerlig finansminister använder denna utgångspunkt. Men så talar enbart den för vilken all (!) inkomst rätteligen tillhör staten (inte "samhället", en term som också hos de flesta borgerliga politiker får ersätta det korrekta begreppet "allmänna", varigenom samtidigt likhets-tecken sätts mellan "samhälle" och "stat

och kommun"; medborgarna som ju ger samhället dess rätta dimension, dvs. större än det allmänna, är borteliminerade i den etatistiska, men ack så vanliga, svenska ekvationen).

Det är därför inte förvånande att vår rättsordning för närvarande ger skattemyndigheterna processuella fördelar i jakten på medborgarnas pengar.

Det som är självklart på ett annat område, där det allmänna står mot den enskilde, dvs. brottmålsprocessen, nämligen att det allmänna har bevisbördan, har vänts i sin motsats när det gäller skatterna: Det är den enskilde som skall förklara, svara för utredning och förnöja myndigheten i dess krav.

Romersk rätt lägger bevisbördan på Skatteverket

Myndigheten ges i skatteprocessen ibland också ställning som både part och domare. Vad få känner till är att i den romerska rätten, ur vilken vi och övriga västvärlden hämtat våra flesta grundläggande rättsprinciper, hade "fiscus" precis som åklagaren bevisbördan för sina anspråk.

Ett minimikrav kan tyckas vara att vi på skatteområdet återställer ordningen i Sverige till detta principiellt mera välgrundade läge. Det skulle innebära omfattande reformer i skatteprocessen och en uppgörelse med det synsätt som reducerar medborgaren till bidragsmottagare, på vilken allehanda långtgående anspråk kan ställas för "gåvorna".

Statens makt måste begränsas

I en rättsstat skall finns tydliga gränser för maktutövning, dvs. när det allmänna står mot den enskilde. Priset för otydligheter i lagstiftningen skall

inte betalas av medborgaren utan av den som förfogar över lagstiftningsmakten, dvs. ytterst riksdagen.

Bristfällig lag får inte läkas genom en omvänd bevisbörda eller med generalklausuler som ger myndigheterna långtgående tolkningsföreträden. Det accep-

terar vi inte på brottmålsområdet och skall inte heller göra på skatteområdet.

Staten är ingen jultomte. Dess makt måste tvärtom begränsas.

Romarna insåg det – liksom Petrén.

Det land i västvärlden som har den bästa konstitutionella traditionen, dvs. USA, har nyligen fått en ny president. Inte ens den demokratiska redistributiva väns-tern, som står Barack Obama nära, har samma naiva synen på staten ("samhället") som de flesta svenskar har.

Ett halvt sekel av paternalistisk indoktrinering har förblindat oss. Opinionsarbetet med att skapa klarsyn är hårt. Dick Erixon har härvid i Petréns anda lämnat ett utmärkt bidrag med rapporten "Den statliga opinionsbildningen är diskriminerande". ♦

Krister Thelin

tidigare lagman, statssekreterare i Justitiedepartementet och domare i Internationella krigsförbrytartribunalen i Haag

Inför författnings domstol – nu!

Trots att vi bara haft "smygpremiär" för Medborgarrättsrörelsens upprop på nya hemsidan har nära tusen personer redan hunnit skriva på. Och nu är det officiellt: vi vill ha stöd av så många som möjligt för införandet av en författningsdomstol i Sverige.

Grundlagsutredningen ska lägga sitt slutbetänkande inom kort och vi vill driva på opinionen när deras förslag blivit kända.

Det ryktas att den fempartimajoritet som i våras var för en författningsdomstol inte längre vågar lägga fram förslaget. Men även om utredningen föreslår författningsdomstol kommer reservationer mot sådan att finnas. I svensk samhällsdebatt finns också många som kommer att motarbeta införandet av en författningsdomstol.

Det är därför Medborgarrättsrörelsens styrelse beslutat att starta namnin-

samling till förmån för en författningsdomstol.

En sådan skulle tydligt markera att också politiker måste följa grundläggande mänskliga fri- och rättigheter. Riksdagen har inte rätt att fatta vilka beslut som helst, även om det sker i "demokratisk ordning".

Riksdagen har inte rätt att kränka personliga fri- och rättigheter som garanteras av vår grundlag och av Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

Sverige har blivit fälld för sådana brott ett flertal gånger.

Medborgarrättsrörelsen menar att vi inte ska behöva gå till Strasbourg (Europadomstolen) eller Luxemburg (EG-domstolen), för att få olagliga lagar upphävda. Vi måste också här hemma kunna få tillstånd lagprövning – i en svensk författningsdomstol.

Läs hela upppropet här intill och skriv på namninsamlingen. Och tipsa vänner och bekanta! ♦

Uppropet i sin helhet:

VARFÖR SKA JUST DU SKRIVA PÅ?

Grundlagen håller på att skrivas om av riksdagspolitikerna. Den så kallade Grundlagsutredningen skall lägga fram ett förslag innan året är slut. Utredningens viktigaste uppgift borde vara att skydda DIG mot övergrepp från just politikerna! Därför är det viktigt att DU påverkar, med en underskrift av detta upprop som skall sändas till Riksdagen.

EXEMPEL PÅ BROTT MOT GRUNDLAGEN

Riksdagen stiftar Sveriges lagar. Samtidigt fattar riksdagens ledamöter beslut som många medborgare upplever som olagliga. Det gäller den FRA-lag som Riksdagen antog före sommaren (juni 2008) och som står i strid med grundlagens skydd för den personliga integriteten. Det gäller

också den engångsskatt på privata pensionspengar (1986) som konfiskerade medborgarnas sparade medel. Och det gäller exempelvis lagen om fritt fiske på privata vatten utan ersättning till markägarna (1985).

VI BEHÖVER EN FÖRFATTNINGSDOMSTOL

Undertecknade kräver att Sveriges nya grundlag skall inkludera en oberoende författningsdomstol. Flertalet europeiska länder, exempelvis Tyskland, Frankrike, Italien och Österrike, har redan en sådan. Riksdag och regering beslutar om alla våra lagar, men utnämner också de högsta domarna i vårt rättsväsende. Medborgarna i Sverige måste få möjlighet att hävda sina rättigheter i en oberoende Författningsdomstol, vars uppgift blir att tolka grundlagen! ♦

www.forfattningsdomstol.se

Allemansrätten – myten som strider mot Europakonventionen

Debatten om strandskyddet aktualiserar frågan om allemansrätten – en av de största moderna myterna i Sverige. Medborgarrätt har träffat författaren till "Den grundlagsskyddade myten", Gunnar Wiktorsson, som också beskriver hur en aktuell disputation i ämnet visar akademiernas förfall i att uttolka äganderätten.

Redan som skolbarn har vi fått lära oss att allemansrätten är en "urgammal sedvanerätt". Men Gunnar Wiktorsson har avslöjat detta som en myt fabricerad i riksdagen så sent som på 1940-talet.

Magnus Erikssons landslag

– Den kunde inte ha växt fram ur resandes rätt att fritt färdas i skog och mark, som man då hävdade, säger Wiktorsson. Från medeltiden till 1800-talets mitt hade man inte ens rätt att resa som man ville inom landet. Tvärtom var "lösdriveri" förbjudet. Inte heller fanns det någon "allmänhet". Alla ingick i en lokal hierarki. Man hörde till en gård eller till ett skrå och fick hålla sig där. Det fanns också praktiska problem för de allra flesta att förflytta sig mer än en kort sträcka till fots. Allt sedan Gustav Vasas dagar motverkade staten möjligheterna att röra sig fritt i rädsla för upprorsmakare och stråtrövare.

Markägarna hade i tidigare feodala samhällen full beslutanderätt över vem som fick vistas på deras mark. Att de inte "gjorde sak" av att andra plockade bär på marken, berodde inte på någon rätt

för bärplockarna. Det innebar endast att markägaren betraktade värdet så lågt att det inte var något att bry sig om.

Det som kallades "allmänning" var endast till för den egna byns, socknens eller häradets självägande bönder och deras gårdsfolk, inte för andra, vilket var lagfäst redan i Magnus Erikssons allmänna landslag.

Äganderätten och förfoganderätten tillkom markägarna, men de bevakar inte detta in absurdum.

Utredning 1937 introducerar allemansrätt

– Det är först 1937 i en utredning om fritidsfrågor, strax innan den första semesterlagen trädde ikraft, som det som blev allemansrätten planerades.

Socialdemokratins önskan att bereda semesterfirare från städerna gratis tillträde till naturen blev tydligt. Gratis även för staten, som inte behövde anskaffa de särskilda fritidsreservat som varit den ursprungliga tanken.

Allemansrätten förstör naturen

– Man exproprierade förfoganderätt utan ersättning till markägarna: socialisering till funktionen, säger Wiktorsson.

Notabelt är att lagen inte anger några begränsningar, vilket ger stort utrymme för godtycke, något som efter EU-inträdet blivit tydligt då allemansrätten i Sverige omfattar 500 miljoner människor. Det ger nu orimliga konsekvenser på flera håll, där slitaget och nedskräpningen blir omfattande.

Allemansrätten får mängder med orimliga praktiska konsekvenser, förutom att den bryter mot Europakonventionen, som baseras på insikten att privat ägande är en av de viktigaste grundstenarna i ett fritt och demokratiskt samhälle. Inskränkningar i äganderätten måste vara "proportionerliga". Wiktorsson visar att allemansrätten inte innebär det:

– I Sverige nekas en markägare att bygga en bastu vid stranden som ingår i fastigheten, trots att ingen turist setts i området på 50 år, eftersom stranden inte kan nås utan att passera gårdsplanen eller odlade åkrar. Det kan inte anses proportionerligt.

– Motsatt förhållande gäller där en allmän väg går nära stranden, som är stenig och ogästvänlig. Där vågar ägarna inte bygga en brygga för den anhopning av badande och tältande med bilar parkerade överallt, tillsammans med den sanslösa nedskräpning som är att vänta.

– Det vore givetvis mycket bättre utnyttjande av naturen, om markägarna fick inhägna området och ta ut en avgift för att använda bryggan. Det skulle vara till fördel för både markägare och turister.

Gunnar Wiktorsson anser att hela lagkomplexet om allemansrätten måste ses över med utgångspunkt i Europakonventionens syn på äganderätten.

Då skulle det överutnyttjande och den anarkistiska nedskräpning som nu sker kunna stävjas och ersättas av verksamhet organiserad av markägarna som får ersättning för att underhålla en rimlig tillgänglighet av markerna.

Akademiska världen mörklägger allemansrättens brister

Men det är väldigt svårt att få igång en mot allemansrätten kritisk debatt. Inte ens inom den akademiska världen är man redo att ifrågasätta mytbildningen. Det demonstrerades senast i höstas, då Åsa Åslund disputerade på avhandlingen "Allemansrätten och markutnyttjande—studier av ett rättsinstitut" vid Linköpings universitet.

– Rätten att utnyttja annans mark skulle ha sin grund i det faktum att den finns där. Åslund kommer till den hårresande slutsatsen att allemansrätten inte behöver uppfattas som en inskränkning av äganderätten.

– Istället för kritik mot brister, argumenterade opponenter för att avhandlingen inte var tillräckligt tvärsäker, säger Wiktorsson.

– Den överordnade Europakonventionen för mänskliga rättigheter nämndes inte alls. Därmed berörs inte frågan om vilka ingrepp i äganderätten som är proportionerliga och vilka som inte är det. ♦

*Sture Åström
är styrelseledamot*

Mats Lönnerblad:

Den nuvarande finanskrisen visar att Naomi Klein har fel

Författaren Naomi Klein vill underminera det liberala ekonomiska tänkandet av i dag och införa socialism. Hon har fått mothugg av såväl liberaler som marxister av den gamla sorten. Mats Lönnerblad recenserar och kommenterar mot bakgrund av den aktuella finanskrisen.

Det är kriser och katastrofer som skapar förändring. Där tror jag Naomi Klein och jag kan vara överens, efter att ha läst hennes senaste bok: "Chockdoktrinen" (Ordfront).

Naomi Klein är tidigare känd som författare till världssuccén "No Logo" som utkom på svenska 2001. En bok som kallas för en bibel för antiglobaliseringsrörelsen. Som författare har Naomi Klein tidigare gjort sig känd som en ivrig anhängare av socialismen och statens okränkbara makt i förhållande till den fria företagssamheten. I sina böcker försvarar hon därför offentlig egendom och motsätter sig privata initiativ.

Först måste jag erkänna att det hon skriver om "katastrofkapitalism" väl överensstämmer med upphovet till flera tidigare finanskriser och den globala bankkris vi nu genomlider, som jag själv skrivit sju böcker om. Den senaste med titeln: "Finansfrossa" (2008). Men det är inte det hon skriver om. I Chockdoktrinen vill hon i stället underminera hela liberala ekonomiska tänkandet av i dag och förändra samhällsdebatten i socialistisk riktning.

Hennes sätt att göra det på har fått både Johan Norberg (liberal) och Boris Benulic (marxist av den gamla stammen) att gå i taket och skriva en motbok med titeln: "Extra ! Allt om Naomi Kleins nakenchock" (Voltaire Publishing, 2008)

Klein är konspiratorisk

Drömmen om att sopa bort allt som är föräldrat och hindrande och börja om från noll, tycks var oemotståndlig för många av dagens politiker och ekonomer, hävdar Naomi Klein. I spåren på detta tänkande följer massiva privatiseringar av sådant som tidigare varit offentlig egendom och utförsäljning av naturtillgångar till transnationella storkoncerner.

Bland de ytterst ansvariga för den liberalisering som världen nu genomgår, tycks vara Milton Friedman och Margaret Thatcher, hävdar Klein. Hennes teser är lika enkla som konspiratoriska. Liberala reformer är impopulära. Därför måste marknadsvännerna lura dem på folk. Så de utnyttjar olika katastrofer till att liberalisera och privatisera, medan folket är

chockat, och inte kan göra något motstånd.

Johan Norberg skriver att Kleins katastrofpoetik faller samman som ett kort-hus så fort man kontrollerar hennes påståenden och närmare undersöker de historier hon skriver om.

I sin bok dokumenterar Johan Norberg och Boris Benulic "chockdoktrinen" nakenhet från två olika håll.

”Ekonomiska kriser gör det svårare för företagare att verka, inte lättare som Naomi Klein påstår.”

Norberg granskar Naomi Kleins framställning i sig, medan Benulic undersöker de händelser och berättelser som Klein försöker passa in i sin historia.

Naomi som ett barn på ängen

Naomi Klein har valt sin egen metod i sitt skrivande, menar Boris Benulic. Hon vandrar runt i historien som ett litet barn på en sommaräng. Där plockar hon en gullviva, där en maskros, och se där en smörblomma. Hon samlar dem förtjust i en bukett och tror att det är samma blomma hon plockat, eftersom de alla är gula.

En vänster som vill förändra världen måste vara noga med fakta. Det är inte Naomi Klein. Hennes bok kan därför aldrig bli till vägledning till verklig handling, men den kan i värsta fall förleda människor, som vill väl, till en poänglös tillvaro av demonstrationer och protester som saknar mål och mening. Just därför bör Klein kläs av, anser Benulic.

Kriser stänger dörrar

Min uppfattning om ekonomiska kriser är att dörrarna stängs för företagare när det är kris. Den finansoro vi alla nu upp-

lever har gjort det allt svårare för både stora och små bolag att överleva. När internetbranschen befann sig i kris under åren kring 2000, var det i princip omöjligt att hitta riskvilligt kapital för entreprenörer och företagare.

När hela länder hamnar i den ekonomiska utförsbacken, och konjunkturprognoserna skrivs ner i en rasande fart, är det också företagen som drabbas hårdast. Det

fick den stora amerikanska investmentbanken Lehman Brothers erfara, när de tvingades att lämna in sin konkursansökan den 15 oktober 2008. För att statuera ett affärsmoraliskt exempel hade finansministern Henry Paulson och Federal Reservechefen Ben Bernanke beslutat att det inte skulle bli någon statlig räddningsaktion för den misskötta banken.

Även den svenska stabilitetspaketet för finansmarknaden lär bli dyr för de svenska bankerna som på kort tid åter drabbats av en ny och ännu större global bankkris. Den obligatoriska avgiften till stabilitetsfonden, som den svenska regeringen vill införa, kommer under de närmaste 15 åren kosta de svenska bankerna omkring 40 miljarder kronor.

Länder i kris med urholkade statsfinanser och enorma budgetunderskott gör det svårare för företagare att verka, och inte lättare som Naomi Klein påstår. ♦

Mats Lönnerblad
är vice ordförande

Staffan Åkerlund: Striden om lönekonkurrens i Europa fortsätter

En viktig följd av att Sverige blev medlem i Europeiska Unionen är att vi har att följa europarätten. I tidigare nummer har vi rapporterat att det gjort uppenbarhetsrekvisitet i svensk grundlag överspelat.

Här ger Staffan Åkerlund en kort rapport om läget när det gäller den andra stora effekten av europarätten: värnandet om fri konkurrens över gränserna, också när det gäller tjänster som byggarbeten.

EU-medlemskapet har sedan snart två år fått ett starkt inflytande över svensk arbetsrätt. Det står klart efter två domar i EG-domstolen, Lavaldomen i december 2007 och Ruffertmålet våren 2008.

Det lettiska bolaget Laval un Partnerii hade vunnit en kommunal upphandling och skulle bygga ut Vaxholms skola 2004. Lettland hade i maj samma år tillsammans med övriga baltiska stater blivit nya EU-stater. Men bolaget sattes snabbt i blockad för att tvinga in det i det svenska systemet och till svenska lönenivåer.

Lavalfallet i Vaxholm är första gången den svenska kollektivavtalsmodellens principer om rätten att via stridsåtgärder tvinga företag till avtal prövades mot EU:s principer till skydd för konkurrens och fri rörlighet inom hela EU.

Lavaldomen berör därmed direkt centrala delar av det svenska kollektivavtals-systemet. Utanför kollektivavtalen saknas det bestämmelser om minimilöner eller regler som upphöjer kollektivavtal till lag för hela arbetsmarknaden, två modeller som är vanliga i andra delar av EU.

I sin dom i december 2007 konstatera-

de EG-domstolen att den svenska kollektivavtalsmodellen gäller. Men EU försöker i domen lösa två ibland kolliderande intressen – dels den fria rörligheten av tjänster och människor, dels det sociala skyddet.

I ett utstationeringsdirektiv om hur detta ska gå till, menar domstolen att principen om att värdlandets, Sveriges villkor ska gälla omfattar frågor om minimilön, arbetstid, semester, säkerhets och arbetsmiljö.

Svårtolkade kollektivavtal

I Vaxholm försvårades bolagets situation av att det svenska kollektivavtalet var mycket omfattande och svårtolkat för utländska företag. Systemet med återkommande nya löneförhandlingar var tredje månad – nivåerna på ackorden – gjorde det också omöjligt för utländska företag att i förväg beräkna sina kostnader. Blockaden strider därför mot EU-rätten.

Innan konsekvenserna av EG-domstolen kan behandlas i AD kommer en utredning ledd av Medlingsinstitutets chef Claes Stråth att ge förslag till hur

svensk rätt behöver förändras för att överensstämma med EU-rätten.

Polska löner giltiga i EU

Ruffertdomen tidigare i år bygger vidare på principerna i Lavalmålet. Själva saken berör löneläget hos polska byggnadsarbetare hos en underentreprenör. Byggherren i Tyskland hade bestämt som villkor för uppdraget att tyska kollektivavtal skulle tillämpas. När det upptäcktes att den polska underentreprenören betalade polska lönenivåer, hävdades avtalet.

EG-domstolen fann att detta strider mot principerna om fri konkurrens. I sina resonemang i domen betonar domstolen de polska löntagarnas intresse av att få vara med och konkurrera i Tyskland om jobben och lägre löner kan då uppväga språkliga eller andra nackdelar för icke-tysk arbetskraft, säger domstolen.

Facket vill begränsa konkurrensen

Framför allt Lavaldomen chockade inledningsvis de svenska facken. Efter Ruffertdomen uttalade sig delar av fackföreningsrörelsen för att Sverige snabbt borde ratificera det nya EU-fördraget.

Argumentet från bland andra Seko är då att det nya fördraget tydligare betonar den sociala dimensionen jämfört med det nuvarande fördraget som lägger större vikt vid de fyra friheterna – för människor, kapital, varor och tjänster – som hittills har styrts EU, menar man.

Med andra ord: striden fortsätter. ♦

Staffan Åkerlund
styrelseledamot

Föreningsnytt: Motionera till stämman

På förra stämman i maj 2008 antogs förslag till stadgöversyn.

En förändring är att förslag och motioner från medlemmar skall inkomma till styrelsen senast **siste februari**, för att de ska hinna beredas till stämman.

Därför vill vi från styrelsens sida påminna om detta och uppmana medlemmar att framföra förslag till ställningstaganden och krav som Medborgarrättsrörelsen borde ställa sig bakom.

Nu under de förestående helgerna kanske är rätt tidpunkt att väcka nya idéer.

Vi räknar med att 2009 kommer att bli ett aktivt år. Inte minst därför att Grundlagsutredningen snart lägger fram sina förslag. Konstitutionella frågor brukar ju inte få så mycket uppmärksamhet i mediedebatten, men vi ska göra vad vi kan för att föra upp frågor om medborgarnas rätt på dagordningen.

Vi vill också passa på att önska alla medlemmar:

God Jul och Gott Nytt År. ♦

Styrelsen

Läs om hur vår logotyp kom till på www.mrr.se (klicka på: "läs mer om oss")